

Nuorttanaste

»Gæca dam Ibmel labba,
gutte mailme suddo guodda!«

»Son dagai rafhe su ruosa
varai bokte.«

No. 6.

10ad jakkegærdde.

»Nuorttanaste« maksa ovtá kruvna jakkoda
gast, blaðde dinggujuvvu juokke poasta-
rappe lutte.

30ad Mars 1908.

»Nuorttanaste« olgusboatta guovte gærde
manost — dam 15ad ja dam 30ad bæive
juokke manost.

Maid galgam mon dakkat?

(Luk. 3. 10.)

Davja gullap mi morranam sie-
loin dam gačaldaga: »Maid galgam
mon dakkat?« Ollo sistdoallo læ dam
gačaldagast. Go olmuš fuomaša, man
ollo læ dagakætta, de suorggana son.
Son fuomaša dam stuora vølge, mi læ
dego malijuvvum su čalmi oudast.
Son fuomaša su spillijuvvum ællemes
ja atestus læ malijuvvum su čalmi
oudast, ja dorvotesvuoda siste ouddan-
boatta son daina gačaldagain: »Maid
galgam mon dakkat?«

Ja de loaidasta laka ouddan ja
cælkka: »Daga dam, maid mon goč-
čom, de don šaddak audogassan;« ja
olmuš algga gæččalet dam dakkat. Ja
de algga dat buok cœnemus dorvotes
ja avketes barggo, maid olmuš matta
algatet. Vihaduvvum dam naitusguoib-
mai matta olmuš raččat ja barggat,
mutto i oažo goassege apasmatte sa-
nege, i ovtage rakislaš ja arkalmaste
gœčastaga, i jeđđetusa, ige čajet atte
su dille galgga buorranet; dastgo, jos
don oaffarušak buok du obmudagad
avkalaš doaimatusaidi ja vela rubma-
šadge addašik boalddet, de velage čuo-
jaši laga garra njalmest: »Rakisvuotta
vailoi,« ja jos don vel angervuodain
ja gocevašvuodain doalakge sabat
bakkoma daihe gudnejattak ačē ja æd-
ne ja divtak du lagamužad obmuda-
ga læt rafhest, de almaken laka cælk-
ka nimmorin: »Dat i væket. Don
legjik okti moarest du vieljad ala,«
dam im sate mon vajaldattet, de læ
mu čalmest dego sorbmim. »Ja dust
læk maidai læmaš bahas anéstumek,«
ja suorgganam maidai damditi, go
maidai dat læi suddo, hæitak dam nai-
tusguoime gaibadusaid gæččalœmest

dævdde. Du dille šadda doaivokættes,
don oainak ječad dubmijuvvum.

Laka časka du su 10 vitaines,
gæk buokak ovtarađalažat čurvok:
»Ašalaš jabmemi!« ja olmuš fertte oai-
ves sogjalattet vuolas ja cælkket:
»Duobmo læ vanhurskes, mon læm
ašalaš jabmemi. Rom. 7, 10—11.
Hærra, armet don mu bagjeli ja læge
mudnji arbinogas.« Go Ibmelest arb-
mo rokkadalluvvu, de laka su čary-
vestagas fertte luottet, dastgo dal læ
dat dakkam su dagos. Gal. 3, 24. Je-
sus boatta dasto ouddan ja cælkka:
»Læge roakkad! Ale bala! Mon læm
lonestam du, don læk mu.« Es. 43, 1.
Ja rakisvuoda buolle gæčastagain gæč-
ča son vuolas dam muoldast vællajæg-
je suddolažži ja jærra: »Aigokgo don
šaddat mu moarssen.« Suddolaš gæč-
ča ješječas ala ja gavdna, atte son læ
aibas dokkimœttos — duolvas ja sar-
jaduvvum; mutto Jesus vasteda: »Mu
čalmest læk don aibas čabbes. Allalavl.
2, 10. In mon gaibed dust maidege
burid dabid, inge mon gæca du hæ-
jos barggonavcai ala. Mon rakistam
du daggaren go don læk. Mon læm
gukka siskaldasat aibašam du selska-
pe. Boađe dal ja vællan mu radde
vuostai ja vuoinad. Muittal mudnji
buok, mi du vaiveda ja dædda.«
Math. 11, 28.

Go olmuš dam naitusdillai loai-
dasta, de æska šadda son likkolaš;
dastgo dat læ okta rakisvuoda ovtá-
stattujubme, mast irgge oudemusta ja
maņemusta halida moarsse sœrvvevu-
đa adnet. Alm. 2, 4. Ja dat rakisvuot-
ta læ bistevaš, dat i noga goassege;
dastgo Ibmel namma læ rakisvuotta.
1 Joh. 4, 16.

Gæsa læ dat hœrvvas oasse mœr-
reduvvum? Ibmel sane mielde (1 Joh.
2, 2.) læ dat mœrreduvvum buok olb-

muidi. Mutto gi dan: oažžo? Dat,
gutte osko ja gulolašvuodast valdda su
ruosas ja čuovvo Jesus maņest. Mutto
igo dat ruossa læk vægjemættos olb-
mui guoddet? Min ječamek famost
læ dat vægjemættom; mutto rakisvu-
đa gæssagest læ noađe gæpas guod-
det. Math. 11, 30. Gitevašvuodast
valddep mi Jesusa gæssaga bagjelasa-
mek, ige læk migjidi ila lossad 100
denaria maņnaiaddet, go min vælgge
10,000 talenta læ eritsikkujuvvum.

Mi ællep loppadattujume aigest,
hæjak læk mist vuorddagasast. Ja dam
hœrvvasvuoda, mi læ vuorddagasast,
æp mate mi arvvedet. 1 Kor. 2, 9.
Sœrvvečellem suina, gæn mu siello ra-
kista — dat manna bagjel buok jier-
me. Go mi nubbe bælest gæččap,
maid sielo vašalaš falla su manaidasas,
de orro mu mielast, atte i oktage æm-
bo berreši balvvalet suddo ja mailme.

Mon loapatam dam bitta daina
ravvagin buokaidi, gæn gitti dat blađ-
de joavdaš: Oskot Hærra Jesus ala,
de di šaddabetet audogassan!

Ibmel — olmuš.

Joh. 1: 1—4.
(Sisasaddijuvvum).

Algost læi sadne, ja dat sadne læi
Ibmel lutte, ja dat sadne læi Ibmel.
Ja sadne šaddai oažžen ja asai min
gaskast, ja mi oinimek su hœrvvasvu-
đa, nuftgo ačē aidnoriegadam barne
hœrvvasvuoda dievva armost ja duotta.
vuodast. Joh. 1, 1, 14.

O, man čabba sanek, man čieg-
ņalet jurdašægje šanek, mutto sœm-
mast ovtagærddasažak. Dai sani skag-
ja čuogja nuftgo almalaš čuojanas, ja
min sillosæmek bocidatta čabbasemus
jurddagid. Daina savin suonjardek
agalaš ællem suodjarak aido sœmma
lakkai go čuovgga viste suodjarak

sevvek maraidægje mæra alde borjastægje olmuš rieboid.

Jos mi uccanašge jurdašep oudalest lokkujuvvum apostal sani ala, de imaštallamin mi dievva devddujuvvup, man ollo visesvuotta ja man stuores daid sanid theologia læ.

Johannes gočoda olmučen šaddam Ibmela sadnen, gæn bokte mailbme sivdneduvvui: »Buok læ dam bokte dakkum, alma damtåga i læk mikkege dakkum dast, mi dakkum læ.«

Go Ibmel sivdnadusast celki muttom sanid, læi daina daggar stuora mærkašubme, namalassi obba oiolaš ja oaidnemettom mailbme riegadæbme. Ibmel sanest mi baidnep Ibmel orrom. Ibmel sadne læ Ibmel bardne.

Ja sadne šaddai oažžen.

Dat Ibmelest nannoset celkkujuvvum sadne, mi læ Ibmel lakasaš, bođi olmučen. Dam historjalaš mærkalemus loppadusa muitton doallap mi juovllabasid.

Ibmel bardne, sadne, šaddai olmučen, duotta olmučen, son i læm mikkege oainatusaid daihe duššefal vuoiŋna, mutto olmuš, oažže min oažest ja dakte min daytest. Buok værregaddoid æstadam diti i cælke apostal, atte sadne šaddai olmučen, mutto čielgaset ja lundolažat, atte sadne šaddai oažžen. Sæmmast go Jesus læi Ibmel aidnoriegadam bardne, agalaš ja buokvægalaš, læi son goitge buok sajid šaddam min lakkasažžan. Son sati nælggot, goikkat ja goallot. Son sati vaibbat, vuoiŋastet ja oadđet. Son gillai ja šuki, son čieroi ja jami nuftgo duotta olmuš. Duostašim vela rabmot su vielljanange, jos son sæmmast i lifei læm suddotaga, basse ja dievaslaš. Son læi juokke lakkai gæčçaluvvum nuftgo mige, goitge alma suddotaga. Damditi datom mon oktanaŋa apostalin luoittadet čibbidam ala ja obba vaimostam cækket: Mu Hærram ja mu Ibmelam, cækkededin, atte Jesus Kristus læ duotta Ibmel ja duotta olmuš, juokke lakkai nuftgo Ibmel ja juokke lakkai nuftgo olmuš, mutto dušše suddotaga.

Jesus rieŋadi Betlehemest, Judea ædnamest, eli ja vagjoli Israel litto albmug, Ibmel albmug særvest. Ænaš oasse albmugest vuostaivaldde su vašin ja doarradallamin. Son bođi albmuges lusa; mutto i su albmug vuostaivalddam su. Jesus aige albmug vurdi angeret Messias; mutto dat Mes-

sias i læm basse čallag Messias, mutto bajemuš papaid ja čal'oappavažai jurda govva. Si duššefal niegadedgje Messiasa, gutte makka fakkistaga almostuvaši tempel sisa, mieldes buytaši gudue ja famo Judalažaidi. Čuovggadvuotta sævdnjadasast baiti, maid sævdnjadvuotta i dovddam. Jesus læi duotta čuovgas. Albmug galai ælle sani su njalmest, imašlaš cællem sanid, ja oidne su vagjolusa. Sust læi cællem ja ællem læi olbmui čuovgas. Čalmetamek šadde oaidnen, baljetemek gullen, jabmek bajasčuožželegje ja gefhidi sardneduvvui evangelium.

Nuftgo litto Ibmel asai litto goađestes, nuft maidai sadne šaddai oažžen ja asai min gaskasl. Oudeš aige, jos oktage Israelitalaš datoi rokkadalat Ibmela, manai son tabernakel sisa, maŋeb have tempel sisa rokkadalat. Mutto Jesus læ dal min tabernakel; dastgo Ibmel assa Jesusa persovnost juokke bæive min gaskast.

Vieljak, adnop mi davja stuora vuoiŋggadvuođa ja lakkaneŋep Jesus nammi vuoiŋast ja duottavuodast, agalažat avvoduvvum alme ja ædnam buokvægalaš Ibmelest, gæn lusa mi galggap mannat, sust læk agalaš cællem sanek.

Lossad læi mæcevagjolæbme lop peduvvum Kanaan ædnami; mutto čaba gæčçalusak matke alde gæppedegje dam vaivid. Stuora oainatusak, nuftgo balvvabazze suoivanasti bæiveg tabernakela. Ikko govčai dollabazze čuovggasines obba Israelitalažai šiljo. Daggo bokte oidne Israel manak Ibmel gudue. Dat læ goitge duššefal suoiva dam ektui, maid apostal dietta muittalet dam gudnest, mi birastatta dam gillam, jabmam ja bajasčuožželam Ibmel labba. Mi oinimek su gudue, nuftgo aidno læme gudue ačest dievva devddujuvvum armost ja duottavuodast. — Jesus Kristus læ su gudue šærradvuotta ja su olggogovva. Sætpego mi jurdašet baivaš ala alma gam čuovgataga, dađe uceeb ače ala alma barnetaga. Daihe sætpego mi jurdašet bæivašbaittem ala alma bæivaštaga, dađe uceeb barne ala alma ačetaga. Damditi cælkka Jesus: »Mon ja ače, moai ledne okta.«

(Læsetuvvu.)

Gonagas, don læk min!

Muittaluvvu, atte dam bæive go gonagas Haakon vuostas gærde bođi Kri-

stianiai nuftgo Norga gonagas, ja olmušalbmug læi čuogganam goabbašak bællai balgga, man mielde gonagas galgai vuogjet, dego sæidne, bođi okta boares agja, gæn habme čajeti, atte son læi vaivaš, ja celki: »Gonagas, don læk min!« Ja go son dam celki, golgge gadnjalak su niera mielde vuolas. Su vaimo dovdok botte almaidai dai sani bokte.

Sæmma lagan dovdok læk Ibmela duotta manai vaimost, go si gæčadek Jesusa. Maidai sige celkkeki: »Jesus, don læk min gonagas!«

Dat rabastuvvum uksa Kinast.

Kina læ dat stuoremus miššonædnam ædnam alde. Dobbe assek ænemus olbmuk sæmma olmuščærdast ovtta radđijægje stivrijume vuolde. I læk dobbe daggar bačča rido olmušnali gaskast nuftgo ouddamerka diti Indiat, mi olbmuid juokka manga oassai. Daidi buok ælemus ammatidi Kinast matta dat buok vaivašemus skuvlaganda læssat, go son fal su eksamenides læ valddam. Kristalašvuotta girddujuvvu dal kaisariaš goččoma mielde. Ja i oktage, gufte kristalašvuoda dovdasta, galga doarradalluvvut dam gæčeld. Miššonerak ožžuk dal assamsaje valddet birra buok dam rikast, ja dat arvvalus, atte si læk Kina buoremus ustebak, æmbo ja æmbo bæssa olbmui jakkoi. Duhatæk stuoreb gavpugin ja lokkamattom smava gavpugin læk rappas dal evangeliumi, ja dal berrijek kristalaš servvegoddek avoin ja iloin doaimalažat evangelium dokko sardnedet. Dak 400 million Kinesalaža darbašek gullat ja diettet boattet gaimo audogavutti.

Dam kinesalaš rika radđetus læ ollaset rabastam Kina væsta rikai bajasčuvvgitussi, ja dam mielde læ maidai kristalašvuotta ožžom triavuoda. Muittaluvvu, atte guovte stuore provinsast (ædnamoasest), man guovtost assek 60 miljon olbmuk, læ ođda testamenta sisabuktujuvvum radđetusa skuvlaidi. Dat i læk, diedostge dapa-tuvvam religiona diti, mutto bajasčuvvgitusa diti. Mutto mi diettet, atte Ibmel sadne ælelassi su šaddos guodda, ja dam dakka dat maidai dobbe.

Dam maŋemuš 5 jage læk dobbe æmbo bakenak gastašuvvum go

dam vuostas 80 jage protestandalaš miššonbargo vuolde. Dak kristalaš universitetak læk devddujuvvum kinesalaš nuftgoččujuvvum buoreb olbmui manain. Kristalaš Kinesarak maidai bessek dal ammatolmajen. Dat i læk goassege ouddal dpatuvvam. Nuftgo mi diettep, læi moadde jage dastouddal hirbmos moivve ja varragolgatus Kinast. Dat nuftgoččujuvvum boxer-moivve, mi læi Kina stuoremus vuostelakko, i aivestassi dam olggoædnamaš religiona vuostai, mutto maidai buok dam vuostai, mi læi amas, mi i gullam sin riki ige sin olmuš-berddi. Mutto dal orro čajetæme, atte dam maņemuš ja stuoremus vuostelago maņnel læ Kina ollaset rabastam su uvsas ja orro dego čuorvvomeñ buok bajasčuvvggijuvvum ædnainidi ja našonaidi: Buktet sisa migjidi buok dam, mi læ avkalaš ja buorre sikke sielo ja rubmaš bællai. Ja min gædnegasvuotta læ, rakis lokkek, vaimoidæmek ja ruttabursaidæmek rabastet evangelium videdæbmai Kinast.

Gavpplikkatu ja ruovddemađi rakadam hoabma gullu dal mietta dam mađohes stuora rika. Dal juo læk čuđi mielde milaid ruovddemađek bæivalaš anost. Dollavavnok dobbege girddek stuora jottelvuodain. Ođđa gavppetraktatak læk čallujuvvum, ja universitetak, maina vœstaædnami dietto oapatuvvu, asatuvvujek buok provinsai oaiivvegavpugidi ja maidai æra stuora gavpugidi. Gaibbadus kristalaš girji ja čallagi maņnai læ dam maņeb aiggai šaddam stuores. Okta traktatsærvve (Gaska-Kina traktatsærvve) olgusjugi 1903 2 miljon čuođe ja 71 duhat traktata (smava čallagid), ja sæmma jage manne 2 miljon bassečallagak. Mietta dam kinesalaš rika bottek gaibbadusak oapategji maņnai. Okta miššonæra čalla, atte son dallanaga sataši rabastet 20 miššonstašona, jos sust lifčee dokkalaš olbmak daidi bigjat. Muttom æra miššonæra čalla, atte son tape hirbmos ollo, go æi læk sust barggek bigjat sisa mannat dai rappujuvvum uvsai čađa.

Mi oaidnep dast, atie »lagjo læ stuores, mutto barggek læk uccan.« Barggop mi rokkadallat lajo Hærra, atte son sadde barggid su lagjosis.

Kongostata dille.

Muttom miššonlavllagest lavllujuvvu: »Gulakgo čuorvvasa Kina miljonain?»

Okta ænan læ, gost ædnag ja gi čađa læ čuogjam čuorvas — i bakenvuoda hæde bagjel, mutto dai nuftgoččujuvvum kristalaš olbmui vækka-valdalašvuoda diti. Dam ædnam namma læ Kongo Afrikast. Dat gulla Belgieni Europast, ja dam olmušlokko læ 19 miljon.

Gonagas Leopold Belgienest læ okta manga dafhost mærkašuvvum olmai; mutto su gævatusas diti Kongo assiguim guodda son Kain-mærka su gallos alde nuft čielggaset, atte buokkak mattek dam oaidnet.

Oanekaš aige gœčest boatta Kongo gačaldak ouddi sikke Engelandast ja Belgiast. Okta stuora Engelas blađde »Times« muittala damditi ođđasist dam oainedovdotesvuoda birra, mi dobbe læ čajetuvvum gævatusast assi vuostai gonagas Leopold radđim vuolde.

Dat ruossasoatte, mi muttom aige dastouddal erinoamačet miššonærai bælest rabastuvvui Europealažai hirbmadvuoda vuostai, bajasbovti ollo fuobmašæme. Ja dat likkostuvai dallanaga iskamsærvve matkai oažžot; mutto Kongostata radđetus gæččali nuft gukka go læi vejolaš æstadet dam særvve dieđo addemest gaskavuodai birra dobbe, mutto go dat vimag bæive čnovga ouddi bođi november manost 1905, čajeti dat ollaset, atte vaiddalegjin læi riehta. Dak olmuš riebok dobbe, erinoamašet daina baikin, gost guimin barggek, legje adnujuvvum verrebut go šlavak. Fast ja fast legje miššonærak jienaidæsek bajedam Europealažai vækkavaldalašvuoda vuostai. Ædnagak assin læk ferttim gillat ollo sin roakkadvuodasek diti. Muttomid læk si giddagassi bigjam.

Mutto dak protestandalaš miššonærak æi læk vaibbam maidai dam maņemuš čoaggalmasast, maid si dolle ja naggijegje dam stivra vuostai, maid gonagas Leopold læi sisabuktam Kongostati.

Dat protestandalaš miššon læ ollo sieloid buktam Kristusi Kongost. 25 jage dastouddal i læm dobbe oktaga kristalaš, gutte mati lokkat ja čallet; mutto dal læk duhatak, gæk mattek lokkat Ibmel sane, ja lakka 9000 barnek ja nieidak læk miššonskuvlain.

25 jage dastouddal i læm ortastge daina manga gielain, mak dobbe sardnujuvvujek, čalleingiella; mutto dal čallujuvvu 7 gilli, ja bibal læ æneb ja uceeb jorggaluvvum daidi gie-

laidi, cereb cednag æra girjid.

25 jage dastouddal legje buok Negerak noidi famost, ja sin ællem læi olles raido hirbmosvuodain. Mutto dal læ noaide fabmo vuolasnjeiddujuvvum birra buok, gosa miššona læ sisabæssam, ja gandak guldalek imaštallamin, go muittaluvvu sin vanhemi hirbmos dagoi birra. Birra buok Kongostatast læk dal rakaduvvum 350 miššonstationa. Dak baittek dego čuovgak sevdnjis baikest, ja dak muittalek, atte son, gutte lakkid botke, læ su bargos alggam Kongo miljonai gaskast.

Baččujuvvum girkost.

Okta katholikalas pappa Coloradost (Amerikast) sorbmijuvvui dam 23ad mars girkost Ibmelbalvvalusa doallama vuolde.

Son baččujuvvui altar oudast ovta italialas anarkistast, gæsa son æska læi altara addam.

Sorbmiægje, gutte giddavaldatalai, muittali, atte sust i læm mikkege vašid pappi, mutto son bači su damditi go son læi olles-varast anarkista ja læ damditi sust gæduegasvuotta buok papai erit oažžot.

Skuvlagandai duppatadnem birra

læ gieskad okta doavter Kristianiast doallam sága (foredraga). Son celki:

Min aige ænemusat navdašuvvum dingak læ duppat ja alkohol. Goabbašagak dak læba vahagatte mirko erinoamačet manaidi. Okta gandra, gutte alga arrad adnet duppat, hettijuvvu šaddost ja ouddanæmest sikke rumašlažat ja vuoinalažat. Vidnejukkam, mi maidai læ hui vahaglaš, i læk nuft davja gandai gaskast go duppat borgotallam. Go dat nuorra gandra vuostas have bipo njanma-goatta, de šadda son bænta buocce. Son šovkoda ja galbma bivastak boat-ta su rubnašest; buok dingak ortuk su mielast jorramen birra, sust vaibmo dovdo bahan ja son vuovsada. — Gandra læ mirko ožžom sisas.

Muttomak suorgganek dasto ja æi maiste šat duppat; mutto ænaš oasse æi suorggan — si galggek olmai-vuoda čajetet ja fast maistegottek duppat dassago harjanek.

Ædnag gandak min ædnamest vahagattujuvvujek duppatadnem gæčeld; damditi læ dat darbašlaš, atte vanhemak ja oapatægjek sin manaidæsek bærraigečček, amas duppat oažžot su duššadægje bargos dakkat

sin manai lutte.

Orkana.

Manga skipa dušsam.

Telegramak muittalek, atte Fidjisulloi bagjel læ mannam hirbmos orkana. Manga dampa ja skipa læk dušsam. Okta engelas dampa suppijuvvui gaddai. Ædnag vistek læk maidai vahagattujuvvum.

Altavuodna

læ dal ožžom odda dampa, mi galgga 3 mano dobbe mannat. Dat læ vehaš stuoreb go »Nora« ja læ stuoreb sagje 3ad plasa passešeraidi. Dast læ maidai 2be pladsa. Jottelvuotta læ 10 mila vavtast.

Bivddo Sameædnamest

læ dam ragjai læmaš vanes. Loddogalle læ valljet, erinoamačet Honnesvagest, gost smava dampak viššalet vižžek Lofoti. Hadde loddokasast læ 2 kruvna. Mutto Lofotast valddek 10 kruvna.

Hammerfestast

læ gieskad læmaš pappačoggalmas. Ædnag papak læmaš ovtast dutkamen girkolaš ašid. Bisma Bockman maidai læi dobbe. Ballamest læ dal, atte girkko farga čerrana statast. Vissa šadda fria albmug-girkko.

Dat engelas gonagas ja su dronnig boatteba Kristianiai 28. april ja dast orroba 4 bæive.

Brasilien raddetus

Amerikast aiggo suovvat Japanesažaid sisavagjolet ja vela hastet sin boattet.

Olgusvagjolus Amerikai

læ mietta Europa læmaš dam ja ge nuft ucce, atte dampaselskappe »Skandinavien-Amerikalinja« ja manga tuiska dampasærve læk ferttim dampaidæsek orostattet jottemest goit muttom aiggai.

Okta dampa

madden, man namma læ »Glommen,« læ buollam.

Hammerfest gavpugest

læ dam maņeb aiggai læmaš hui ollo buocalvasvuotta sikke olles olbmui ja manai særvest. Barkkodavdda ja influenza læ læmaš algost, mutto dam guovto læk maidai æra davdak čuvvom. Læk muttomak maidai jabmam.

»Dat stuora nibe.«

Šanghajast muittaluvvu, atte dobbe lakkasin læ okta særve, mast læ dat mærkašatte namma: »Dat stuora nibe,« ja dat særve læ dobbe stuora mašotesvuoda rakadam. Šanghai læ Kinast. Soaldatid læk ferttim saddet dam særve vuostalastet ja sin viggatusai hettit.

Santiagost, Amerikast

læ okta stuora krutafabrikka bavketam aibmoi. Muittaluvvu, atte manga stuora gavpuga daina lakkasin læk dušsam, ja ædnag olbmuk sorbmášuvvam.

Ovta silbbakransa

læk Ruotalažak Amerikast saddim gonagas Oscar gistoi. Dat galgga bigjujuvvut Bernadottari havddekori Riddarholma girkost.

Guovddagæino odda papa æmed

læ jabmam gieskad gappesvigest. Soai æba læm læmaš naittusest gukkeb go ovta jage. Lika vuojetuvvui vuolas meri ja saddijuvvui Troandemi

Okta pappa,

gutte i læm ožžom su balkas manga mannoi, bođi ovta særvegodde stivra mieldeatto lusa ja siđai su balkas olgusmaksujuvvut; dastgo sust i læk mikkege bajasdoallon sudnji ja bæraši.

Dat olmai, gæn lusa son bođi, læi hui hanes. Son celki pappi: »Vai ruđa don siđak. Don daidak sardnedet ruđa oudast. Mon læm jurdašam, atte don sardnedak sieloi bæstem diti.«

»Dam mon dagam,« vastedi pappa; »mutto mon im sate borrat sieloid; jos mon dam satašim, de mon darbašifčim uccemusat duhat daggar sielo go dat, mi dust læ, jos mon borram nare galgašim oažžot.«

Ædnama religionak.

Ovta amerikanalaš statistika mielde galgga ædnama olmušlokko læt 1,583,446,000 (duhat vitta čuođe ja gakce loge golbma miljon njællja čuođe ja njællja loge gutta duhat). Daina læk 588,862,000 kristalažak — 166,066,500 protestandalažak, 272,638,400 romalaš katholikalažak ja 120,177,000 græska katholikalažak — 11,222,000 Judalažak, 216,600,000 muhammedanalažak — 137,935,000 buddistak, 209,659,000 hindurak, 231,816,000 konfucianarak ja taoisterak, 24,900,000 shintvisterak,

157,069,500 anienisterak (dak nuftgoččujuvvum fečisrokkadallek ja daggarak) ja 15,352,500 æi gula mange religioni daihe gulle æra religionaidi.

Maid okta doavter dagai.

Muttom nuorra goarro-nieidda læi buocce ja manai muttom bæggal. mas doaktar lusa rađe occat. Go dat doavter læi darkkelet su iskam, čali son resepta, ja go son dam okti bijai, celki son usteblašat: »Doalvo dal dam apothekar lusa, ja valde ovta mano aige vuoinadusa, de don dærvasmuvak.«

»Dađe bahabut,« celki dat nuorra nieidda, »dat læ mudnji vægjemættos vuoinadusa valddet. Jos mon im barga, de i læk must mikkege hæga bajasdoallon. Mon ferttim juokke bæive raččat borramuša oudast.«

»Dalle læ buoremus, mon addam dudnji æra resepta,« celki doavter. Son valdi dam vuostas seddala ruoktot ja čali nubbe, ja go son macoi dam okti, bijai son juoga maid dam sisa ja bijai dasto konvoluta sisa.

»Dam jakam mon heivvit dudnji,« celki son; »boade fastain moadde mano gæčest mu lusa, vai mon bosam oaidnet, moft dasto læ duina.«

Go nieidda læi mannamen apothekar lusa, de fuobmai son, atte doavter læi konvoluta sisa bigjam ovta 50 kruvna seddala, ja su resepta alde čuožoi medecina sajest čalljuvvum: »Buurre ja famolaš borramuš, dærvas aibmo; i barggat ovta mannoi, ige morraš mangelaganest adnet.«

Goarro nieidda bođi 2 mano gæčest doaktar lusa gitet væke oudast. Son læi dalle aibas dærvas.

Eduamdoargastus

læ gieskad læmaš Mexikost ja St. Thomas sullost; muttom vistek læk vuolasgaččam, ja muttom olbmuk læk vahagattujuvvum.

Dam have

šaddai dat nummar agjanet nuft hirbmad gukka, damditi go mist læmaš ollo hettetusak, ja dat nummar læ daina lagin šaddam manjanet nuft sagga. Nuftgo di maidai diettebetet, rakis doallek, læ blađe redaktora jottemen, ja danne i šadda blađe nuft farga ja nuft jottelet olgusboattet go galgaši, go læ vægjemættom daggo bokte, arvvedepet di ječa. »N.n.« eksp.

»Nuorttanaste« čalle, prentejægje ja olgusadde læ G. F. Lund, Sigerfjord Vesteraalen.